

Begroting 2026

Stichting Openbare
Bibliotheken Noord Fryslân

Inhoud

Inleiding op de begroting	4
Jaarplan voor de begroting	6
Risicoparaagraaf	9
Begrote staat van baten en lasten	
Exploitatiebegroting Bibliotheken Noord Fryslân 2026	12
Toelichting Exploitatiebegroting Bibliotheken Noord Fryslân 2026	13
Exploitatiebegroting Waadhoeke 2026	14
Exploitatiebegroting Harlingen 2026.	15
Exploitatiebegroting Achtkarspelen 2026	17
Exploitatiebegroting Dantumadiel 2026	18
Exploitatiebegroting Noardeast-Fryslân 2026	19
Exploitatiebegroting Terschelling 2026	20
Exploitatiebegroting Vlieland 2026	21
Exploitatiebegroting Ameland 2026	22
Exploitatiebegroting Schiermonnikoog 2026	23
Overzicht projecten 2026	24
Overzicht investeringen 2026	25

Inleiding op de begroting

Bibliotheken Noord Fryslân, hierna te noemen BNF, verleent haar diensten aan negen gemeenten: Harlingen, Waadhoeke, Noardeast-Fryslân, Dantumadiel, Achtkarspelen, Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog.

2026 is een bijzonder jaar, het is het laatste jaar van het meerjarenbeleidsplan 2023-2026. In 2025 is begonnen met het versterken en toekomstbestendig maken van het bibliotheeknetwerk in de negen gemeenten vooruitlopend op de wetswijziging. Doordat de behandeling van de uitbreiding van de WSOB een jaar vertraagd is, valt de invoering nu samen met de start van een nieuwe beleidsperiode. De 5 bevorderingstaken in de huidige wet worden 5 verplichte taken in de nieuwe wet met een bijbehorende zorgplicht van gemeenten richting haar inwoners. Deze 5 taken zijn:

1. kennis en informatie beschikbaar stellen
2. mogelijkheden bieden voor ontwikkeling en educatie
3. stimuleren om te lezen
4. ontmoeting en debat organiseren
5. mensen kennis laten maken met kunst en cultuur.

Ook in 2026 werken we aan de hand van 5 programmalijnen. Deze programmalijnen zijn uitwerkingen van de wettelijke taken:

- A. De geletterde samenleving, met expliciet aandacht voor de preventie en bestrijding van laaggeletterdheid. (Wettelijke taak 1, 2 en 3)
- B. Participatie in de informatiesamenleving. (Wettelijke taak 1 en 2)
- C. Een leven lang ontwikkelen, met als belangrijk onderdeel digitaal burgerschap. (Wettelijke taak 1, 2 en 4)
- D. De robuuste lokale bibliotheek. (Wettelijke taak 1, 2, 3, 4 en 5)
- E. Frysk en meertaligheid. (Wettelijke taak 5)

De 5 pijlers uit de nieuwe wet vormen straks de basis voor het meerjarenbeleidsplan 2027-2031 en de huidige 5 programmalijnen worden hierin verwerkt.

De gemeenten hebben de intentie uitgesproken, vooruitlopend op deze eis in de nieuwe WSOB, te willen werken aan een meerjarenbegroting. We hebben geconstateerd dat 2026 daarvoor net te vroeg is. Voor u ligt nog een eenjarige begroting. Er wordt echter nu al in nauwe samenwerking en afstemming met de negen beleidsadviseurs van de gemeenten gewerkt aan een meerjarenbegroting 2027-2031 waarin de reguliere subsidie, de decentralisatiegelden en de IDO-bijdrage vastgesteld zullen worden.

Tijdens het bestuurlijk overleg van 29 juni 2020 is besloten om de kosten van huisvesting op de vaste wal te blijven delen. Hiermee is de grondslag van de financiering van de vaste wal dat alle kosten voor huisvesting en dienstverlening door alle gemeenten gedragen worden. Dit uitgangspunt is wederom verwerkt in deze begroting.

Tijdens het bestuurlijk overleg van 15 mei 2025 is besloten dat het indexatiepercentage van de reguliere gemeentelijke subsidies vastgesteld wordt op 2,9%.

De subsidie voor de digitale inclusie is opgenomen in deze begroting. Deze subsidie is van doorslaggevend belang om de dienstverlening van de Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) voor alle inwoners van Noord-Fryslân bereikbaar te houden.

De projectbaten en lasten zijn integraal opgenomen in de begroting van Bibliotheken Noord Fryslân. Het betreft hier projecten die we uitvoeren op verzoek van diverse gemeenten uit ons werkgebied. Voor 2026 is er een afname van projectbaten. Dit wordt mede veroorzaakt doordat in 2024 onder projectbaten SPUK-gelden (300k) zijn begroot, die gelden als éénmalige impuls en niet structurele baten. Daarnaast is er in de begroting van 2026 meer dekking gehaald voor personele inzet op de projecten.

De specifieke dienstverlening heeft betrekking op de betaalde dienstverlening die wij aan scholen bieden in het kader van de Bibliotheek *op school* en de dienstverlening voor de ING.

De begroting van 2026 is sluitend. Mede door de komst van de decentralisatiegelden hebben we realistische plannen gemaakt met betrekking tot de uitbreiding van onze dienstverlening en het versterken van onze organisatie.

In 2026 hebben we nog gerekend met de huidige inwonersbijdrage, daarmee is de begroting net sluitend.

Eilanden

In het subsidiëren is onderscheid gemaakt tussen de Friese Waddeneilanden en de gemeenten op de vaste wal. De subsidie van de eilanden in de komende beleidsperiode is gebaseerd op de systematiek van de afgelopen beleidsperiode. In de praktijk betekent dit dat ieder eiland een eigen subsidieniveau kent, gebaseerd op een bijdrage per inwoner.

De subsidiebedragen per inwoner op de eilanden verschillen onderling en ten opzichte van de wal. De bedragen per inwoner zijn hoog vanwege het relatief lage aantal inwoners dat de subsidie opbrengt om een volwaardige bibliotheekvoorziening in stand te houden. Dat is ook de reden dat de eilanden niet op dezelfde basis deelnemen aan financiering van het beleidsplan. Wel doen de eilanden door onderschrijving van het beleidsplan hun voordeel met de schaalgrootte. Kosten van overhead en regionale diensten, zoals automatisering, administratie, educatie, marketing en communicatie, zijn dan relatief laag.

Samenwerking FERS

FERS is de provinciale serviceorganisatie voor de bibliotheken in Fryslân. Deze organisatie ontvangt subsidie van de provincie ter ondersteuning van het lokale bibliotheekwerk, met name voor provinciaal brede dienstverlening zoals bibliotheekstelsel en expeditie maar ook innovatie wordt voor een deel provinciaal gesubsidieerd.

De Friese bibliotheken maken met elkaar keuzes waar de subsidie op wordt ingezet. Ook hier is een verschuiving gaande van de klassieke bibliotheek naar de maatschappelijk educatieve bibliotheek. Bibliotheken Noord Fryslân neemt verschillende diensten marktconform af van FERS, zoals ICT-ondersteuning, logistiek en salarisadministratie.

September 2025

Bibliotheken Noord Fryslân biedt iedereen gelijke kansen op persoonlijke ontwikkeling.

Samen met ons netwerk - binnen en buiten onze 17 vestigingen en op scholen in negen Friese gemeenten - creëren we plekken waar iedereen welkom is. Waar je in openheid en met respect elkaar kunt ontmoeten. Of je nu komt om te lezen, te leren, inspiratie op te doen, een vraag te stellen of gewoon voor een kop koffie met de krant: het kan allemaal. In onze (online) bibliotheek vind je antwoorden én ruimte om jezelf te ontwikkelen.

In iedere gemeente sluiten we aan bij de lokale context, netwerken en behoeften. We werken nauw samen met overheden, het onderwijs, culturele en maatschappelijke organisaties. We zijn altijd in de buurt.

Jaarplan voor de begroting

Inleiding

In 2026 bouwen we als Bibliotheken Noord Fryslân (BNF) verder aan onze koers richting een sterke, verbindende en toekomstgerichte bibliotheekorganisatie. Het is het laatste jaar van de beleidsperiode 2023-2026: een jaar waarin we resultaten consolideren, verbindingen verdiepen en nieuwe werkwijzen bestendigen, zoals we dat de afgelopen drie jaar hebben ingezet. De zes zelforganiserende clusters binnen BNF vertalen dit jaarplan naar concrete clusterdoelstellingen waarvan de resultaten zichtbaar zijn in ons jaarverslag.

We zetten in op een bibliotheek die midden in de samenleving staat: als plek waar inwoners kunnen leren, elkaar ontmoeten, zichzelf ontwikkelen en actief deelnemen aan de maatschappij.

Bij BNF werken we met vijf programmalijnen waarin de vijf wettelijke taken uit de WSOB verankerd zijn.

Vanuit onze drie domeinen - Jeugd & Educatie, Basisvaardigheden en Bibliotheken - werken we samen aan één missie: bijdragen aan een geletterde, inclusieve en betrokken gemeenschap in Noord-Fryslân en op de Waddeneilanden.

In 2026 versterken we de samenwerking tussen deze domeinen. Elk van de zes clusters bestaat uit verschillende disciplines en werkt samen en buurtgericht aan de doelstellingen en aan de behoeften en vragen van inwoners. Vanuit elk domein wordt kennis gedeeld binnen het cluster, zodat collega's van elkaar leren en we samen verder bouwen aan de maatschappelijk educatieve bibliotheek.

We blijven oog houden voor jongeren die de overstap maken van 18- naar 18+, door hen te ondersteunen met informatie en persoonlijke begeleiding. Daarnaast organiseren alle clusters activiteiten die ontmoeting en dialoog tussen verschillende doelgroepen stimuleren. De bibliotheek is immers een plek waar mensen samenkomen die elkaar in het dagelijks leven niet vanzelfsprekend tegenkomen.

In 2026 vergroten we onze zichtbaarheid tijdens lokale evenementen. Elke vestiging benut deze momenten om nieuwe leden en deelnemers te werven en de bibliotheek actief te presenteren. Met de pilot mobiele dienstverlening brengen we onze diensten letterlijk dichterbij de inwoners van de dorpskernen in Noardeast-Fryslân. Zo ontdekken we hoe we onze dienstverlening flexibel en bereikbaar kunnen maken voor iedereen.

In de aanloop naar de verkiezingen zorgen we ervoor dat in elke vestiging informatie beschikbaar is over het stemproces. We richten ons hierbij nadrukkelijk op de praktische kant van het stemmen - hoe doe je dat? - en niet op politieke inhoud.

Daarnaast verdiepen we ons verder in co-creatie. Elk cluster verkent lokale kansen en deelt die met de domeinspecialisten. In 2026 start BNF ten minste één concreet co-creatieproject samen met inwoners of partners. Vrijwilligers blijven een belangrijk onderdeel van onze organisatie. We begeleiden en inspireren hen, zodat ze zich betrokken en gewaardeerd blijven voelen.

Bij de ontwikkeling van programmering maken we structureel gebruik van inzichten uit doelgroeponderzoeken, zoals Whize, het segmentatiemodel voor doelgroepen. Zo sluiten we beter aan bij de unieke context van elk cluster. Ook zorgen we ervoor dat bij elk thema van de menukaart een passende activiteit wordt georganiseerd.

Programmalijn 1: De geletterde samenleving, de preventie en aanpak van laaggeletterdheid.

Onze ambitie blijft dat alle kinderen van 0 tot 18 jaar lid worden én blijven van de bibliotheek. We stimuleren leerkrachten en pedagogisch professionals in hun rol als leesbevorderaar en werken actief samen met onze partners, waaronder Mediasmarties en het onderwijs bij de uitvoering van het Taalplan Frysk.

Voor de jongste doelgroep zorgen we ervoor dat alle baby's een BoekStartkoffertje ontvangen en dat gezinnen actief worden verbonden met de bibliotheek via de BoekStartcoach. In 2026 organiseren we in elk cluster een BoekStartdag, bieden we activiteiten voor jonge kinderen en hun ouders en trainen we pedagogisch medewerkers in interactief voorlezen.

Voor kinderen van 6 tot 12 jaar blijft het programma De Bibliotheek op School (dBos) een belangrijk onderdeel van ons werk. Alle deelnemende scholen vullen de monitor in en voeren met ons een gesprek over de bouwstenen van dBos. We zorgen ervoor dat elk kind in zijn basisschooltijd minimaal twee keer een bibliotheek bezoekt. Daarnaast doen we mee aan campagnes zoals de Kinderboekenweek en Lês-mar-foar-wiken, en besteden onze leesconsulenten structureel aandacht aan Friese en meertalige boeken.

Voor jongeren van 12 tot 18 jaar bieden we activiteiten die aansluiten bij hun leefwereld, met aandacht voor geletterdheid, mediawijsheid en ontmoeting. Tijdens de Tienerleesweek, Goed Verhaal en brugklasbezoeken zetten we de bibliotheek neer als plek die jongeren begrijpt en aanspreekt.

De gezinsaanpak vormt een rode draad. In elk cluster richten we samenwerkingen in met lokale partners en organiseren we gezinsactiviteiten waarin taal- en leesplezier centraal staan.

Programmalijn 2: Participatie in de informatiesamenleving

Toegang tot digitale technologie en de vaardigheden om deze te gebruiken zijn essentieel om volwaardig deel te nemen aan de samenleving. Steeds meer communicatie met de overheid, instanties en dienstverleners verloopt online. In het groeiende informatielandschap wordt het bovendien steeds moeilijker om relevante en betrouwbare informatie te vinden en te interpreteren.

In Nederland beschikken ongeveer vier miljoen Nederlanders over onvoldoende vaardigheden om online mee te kunnen doen. Een deel van deze inwoners kan geholpen worden door een les op maat of een cursus, maar er moet ook een vangnet zijn waar inwoners met hun vragen geholpen kunnen worden. In beide behoeften voorziet de bibliotheek door het aanbieden van ondersteuning bij digitale vaardigheden en daarnaast door het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO).

BNF is een plek waar inwoners digitaal verder kunnen komen. Via het IDO, digitale spreekuren en cursussen vergroten we de digitale zelfredzaamheid van inwoners. In de totale beleidsperiode bereiken we hiermee 10% van de volwassen inwoners; in 2026 streven we naar 2,5%.

We versterken de samenwerking met onze netwerkpartners, zodat zij het IDO goed weten te vinden en inwoners actief kunnen doorverwijzen. Intern stimuleren we kennisuitwisseling, zodat medewerkers inwoners beter kunnen ondersteunen en hen gericht kunnen verwijzen naar passende hulp.

Programmalijn 3: Leven Lang Ontwikkelen

Digitalisering, technologische ontwikkelingen, maar ook economische, demografische en sociale ontwikkelingen leiden tot grote veranderingen in de samenleving. Het is belangrijk dat er voor alle groepen in de samenleving mogelijkheden zijn hun vaardigheden te vergroten, zich te ontplooiën ten behoeve van hun arbeidspositie of hun persoonlijke ontwikkeling.

In 2026 continueren we het beleid wat in 2025 is ingezet op het gebied van Leven Lang Ontwikkelen (LLO). De doelgroep is 16 tot 100 jaar. Het gaat hierbij om het bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling van inwoners in ons werkgebied die zelfredzaam zijn. Dit zijn inwoners die over voldoende taal- en digitale vaardigheden beschikken om goed te kunnen participeren in de hedendaagse samenleving.

Een belangrijk onderdeel van LLO is digitaal burgerschap. Digitaal burgerschap heeft betrekking op het vaardig en weerbaar maken van burgers in de online informatiesamenleving en zorgen dat burgers mee kunnen doen in deze samenleving.

In 2026 breiden we onze dienstverlening op het gebied van basisvaardigheden verder uit. We verbinden leren en oefenen met de leefwereld van mensen, door programma's te ontwikkelen rondom de thema's werk, gezondheid en gecijferdheid. Elk cluster organiseert ten minste twee maatwerkprogramma's binnen deze contexten.

We werken steeds meer buurtgericht en ontdekken per cluster in twee wijken wat deze aanpak oplevert. Daarnaast investeren we in deskundigheidsbevordering bij onze partners, zodat de aandacht voor basisvaardigheden duurzaam verankerd raakt.

We starten nieuwe samenwerkingen met partners op het gebied van gezondheid (digitale zorg dichtbij) en gecijferdheid in relatie tot armoede. Samen met het Ketenpartner Overleg (KPO) maken we een plan om nieuwe doelgroepen voor de Digi-Taalhuizen te bereiken. In elke gemeente blijft daarnaast een Taalcafé actief, waar inwoners in een veilige setting kunnen oefenen met de Nederlandse taal.

Programmaliijn 4: De robuuste lokale bibliotheek

De bibliotheek blijft een plek waar inwoners van alle leeftijden kennis kunnen maken met digitaal burgerschap. We bieden activiteiten aan rond thema's als robotica, domotica, kunstmatige intelligentie, desinformatie en burgerwetenschap.

Daarnaast brengen we onze dienstverlening letterlijk dichterbij de buurt. Elk cluster bedenkt ten minste twee manieren om de bibliotheek meer de wijk in te brengen. Samen met historische verenigingen maken we cultureel erfgoed zichtbaar en we doen met minstens één vestiging per cluster mee aan de Verhalenavond.

Als partner van Pier21 leveren we aanvullend programmering bij hun voorstellingen, zodat cultuur, taal en ontmoeting elkaar versterken. In totaal verwelkomen we in 2026 ruim een half miljoen bezoekers in onze vestigingen.

Collectie

In 2026 streven we ernaar dat 15% van onze totale uitleningen digitaal is. Dit sluit aan bij de groeiende vraag naar e-books en luisterboeken. Binnen de Digi-Taalhuizen zorgen we dat de collecties beter aansluiten bij de behoeften van onze doelgroepen, volgens het principe van maatschappelijk collectioneren. Clusters onderzoeken binnen hun eigen context hoe de collectie beter kan aansluiten bij wat er onder inwoners leeft. De collega's die in het collectieteam zitten, bespreken dit met elkaar en met de consultant collectie.

Programmaliijn 5: Frysk & Meertaligheid

Meertaligheid is mooi en bijzonder, maar zeker in de provincie Fryslân heel gewoon. Meertaligheid biedt daarbij veel voordelen voor het leren van een nieuwe taal en het tegengaan van laaggeletterdheid.

Meertaligheid, waaronder Fries, is een belangrijk thema voor BNF en is verweven in al onze programmaliijnen. Onze medewerkers en vrijwilligers spreken hun memmetaal, dat betekent dat op de vaste wal en in onze klantenservice overwegend Fries of Bildts gesproken wordt.

De memmetaal is voor kinderen en volwassenen de taal waarin zij zich het beste uiten. Voor mensen met een buitenlandse afkomst kan dat Engels, Arabisch of Oekraïens zijn. We willen communiceren in gesproken woord en beeld op verschillende manieren en in verschillende talen.

De Friese taal en cultuur vormen een belangrijk onderdeel van onze identiteit. We breiden daarom ons activiteitenprogramma binnen alle drie de domeinen uit met aandacht voor Frysk, meertaligheid en regionale cultuur. Voor nieuwe inwoners organiseren we kennismakingslessen Fries, waarin niet alleen de taal centraal staat, maar ook de betekenis van taal en cultuur in onze regio.

Tot slot

2026 wordt een jaar van afronden, verdiepen en verankeren. De koers die in 2023 is ingezet, wordt verder verstevigd en vormgegeven. Vanuit vertrouwen, samenwerking en maatschappelijke relevantie bouwen we samen met inwoners, partners, vrijwilligers en collega's aan een bibliotheek die de samenleving versterkt, via taal, kennis en verbinding.

Risicoparagraaf

Financiële risico's

- 2026 is het 'ravijnjaar' voor gemeenten, waardoor zij mogelijk gaan bezuinigen.
- De gemeenteraadsverkiezingen zijn op 18 maart 2026 met aansluitend mogelijk een lange formatie en nieuwe samenstellingen van colleges. Dit kan leiden tot een andere politieke koers en dus ook mogelijke consequenties voor de subsidie en decentralisatie-uitkering.
- Stijgende kosten voor personeel, huisvesting en materialen die hoger zijn dan de indexatie van 2,9%.
- Pas eind november 2025 weten we of alle decentralisatiegelden daadwerkelijk uitgekeerd worden door de 9 gemeenten. In deze begroting is er wel vanuit gegaan dat alle 9 gemeenten gaan beschikken, aangezien de 9 gemeenten de intentie hebben uitgesproken dit te doen.
- Na Prinsjesdag 2025 is er risico voor wat betreft de hoogte van de IDO-gelden in 2026. De SPUK-IDO verdwijnt en wordt vervangen door een decentralisatie-uitkering. De korting van 10% blijft staan, maar dit is tegen de wil van de Kamer. Er lijkt wel een indexatie te komen. Gelet op politieke situatie in Den Haag en de aankomende verkiezingen is er ook nog een kans dat de SPUK-IDO uiteindelijk alsnog met een jaar verlengd wordt. Gelet op bovenstaande wijzigen wij de begroting niet op dit punt, en nemen we het risico. Dat risico is voor BNF: 10% korting op de SPUK-IDO van 167.000 euro = 16.700 euro.

Goed werkgeverschap

- Door het gebrek aan een meerjarenbegroting en het laat beschikken van de decentralisatiegelden is een goed personeelsbeleid moeilijk te realiseren.
- De tekorten op de arbeidsmarkt hebben steeds meer invloed op de kwaliteit en kwantiteit van ons personeelsbestand. Daardoor moeten we vaker goed gekwalificeerd personeel laten gaan en opnieuw werven.

Landelijke ontwikkelingen

- De val van het demissionaire kabinet. In het debat eind augustus 2025 werd gesteld door Minister President Schoof dat dit demissionaire kabinet enkel op de winkel gaat passen. Onduidelijk is of de WSOB-wijziging nog behandeld gaat worden voor de Tweede Kamer-verkiezingen van 29 oktober 2025 of tijdens de daaropvolgende formatie. Ten tijde van de totstandkoming van deze begroting zijn er positieve signalen dat de WSOB nog wel op de agenda komt van de Tweede Kamer voor de verkiezingen.

Begrote
staat van baten
en lasten

EXPLOITATIEBEGROTING 2026

OMSCHRIJVING	BEGROTING 2026	BEGROTING 2025	VERSCHIL *	REALISATIE 2024
	€	€	€	€
Subsidies	5.665.991	5.540.463	125.528	4.433.664
Bibliotheekopbrengsten	552.302	561.364	-9.062	529.444
Specifieke dienstverlening	428.031	428.031	0	403.951
Overige baten	2.750	2.750	0	6.128
Projectbaten	1.188.431	1.537.594	-349.163	1.371.707
Totaal baten	7.837.505	8.070.202	-232.697	6.744.894
Personeel	3.921.917	3.721.098	200.819	2.730.434
Bestuur en organisatie	156.843	166.893	-10.050	151.870
Huisvesting	1.188.191	1.230.410	-42.219	1.117.533
Afschrijvingen	143.502	159.052	-15.550	129.565
Administratie	140.933	159.449	-18.516	166.747
Transport	9.002	18.740	-9.738	8.228
Automatisering	177.396	157.996	19.400	159.920
Collectie en media	791.084	782.855	8.229	751.671
Specifieke kosten	127.196	131.550	-4.354	161.780
Overige bedrijfskosten	4.100	16.500	-12.400	1.260
Projectkosten	1.188.431	1.537.594	-349.163	1.426.649
Totaal lasten	7.848.595	8.082.138	-233.543	6.805.657
Bedrijfsresultaat	-11.090	-11.936	846	-60.763
Rentebaten	12.500	12.500	0	22.735
Rentelasten	0	0	0	0
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	1.410	564	846	-38.028
Onttrekking aan reserves	0	0	0	-38.028
Toevoeging aan reserves	1.410	564	846	0
Resultaatbestemming	1.410	564	846	-38.028

TOELICHTING EXPLOITATIEBEGROTING 2026**SUBSIDIES****VERSCHIL 124.965 2,3%**

Er worden van verschillende partijen subsidies ontvangen waarvan de gemeenten de grootste verstrekkers van subsidies zijn. Daarnaast worden van de overheid en stichtingen doel- en projectsubsidies ontvangen om de uitbreiding c.q. verdieping van taken te stimuleren en om de exploitatie van de bibliotheken mogelijk te maken. Het verschil met vorig jaar is zo groot vanwege de zorgplicht; iedere kleine gemeente ontvangt 100.000,- en gemeenten met meer dan 30.000 inwoners krijgen 2,95 per inwoner voor de uitvoering van de zorgplicht. Dit betekent voor BNF een totaalbedrag van 973.526,-

GEMEENTELIJKE SUBSIDIES	2026	2025	VERSCHIL €	VERSCHIL %
indexatie 2026	0			
gemeente Waadhoeke	1.148.132	1.115.774	32.357	2,90%
gemeente Harlingen	475.247	461.854	13.394	2,90%
gemeente Achtkarspelen	693.059	673.527	19.532	2,90%
gemeente Dantumadiel	457.587	444.690	12.896	2,90%
gemeente Noardeast-Fryslân	1.123.430	1.091.769	31.661	2,90%
gemeente Terschelling	218.979	212.808	6.171	2,90%
gemeente Vlieland	60.481	58.777	1.705	2,90%
gemeente Ameland	153.757	149.424	4.333	2,90%
gemeente Schiermonnikoog	103.441	100.525	2.915	2,90%
Totaal gemeentelijke subsidies	4.434.114	4.309.148	124.965	2,90%

De gemeentelijke subsidies voor 2026 zijn aangevraagd op basis van de aanvragen voor 2025 waarbij rekening is gehouden met een indexatie van 2,9%. Dit is conform de afspraak in bestuurlijkoverleg dd mei 2025.

DOELSUBSIDIES	2026	2025	VERSCHIL €	VERSCHIL %
IDO gelden	167.201	167.201	0	0,00%
Zorgplicht	973.526	972.964	562	0,06%
Vliegwiellbudgetten	56.500	76.500	-20.000	-26,14%
Bildts Documentatie Centrum	8.600	8.600	0	0,00%
Literair festival Harlingen	20.000	20.000	0	0,00%
Leesconstructie de Twine	6.050	6.050	0	0,00%
Impulsregeling Dantumadiel	0	0	0	0,00%
Totaal doelsubsidies	1.231.877	1.251.315	-19.438	-1,55%

IDO staat voor Informatiepunten Digitale Overheid. Deze zijn door de gemeentes opgezet en worden door de bibliotheken gerund. Deze zijn een structureel onderdeel van de begroting, en worden ook onder de activiteiten zo ingezet. Daarnaast is de beschikbaarheidsbijdrage, onderdeel van zorgplicht. Deze is voor alle gemeenten opgenomen.

BIBLIOTHEEKOPBRENGSTEN**VERSCHIL -9.062 -1,6%**

hieronder vallen de contributies van de leden, die gelijk zijn gehouden aan 2025.

SPECIFIEKE DIENSTVERLENING**VERSCHIL 0 0,0%**

EXPLOITATIEBEGROTING WAADHOEKE 2026

OMSCHRIJVING	BEGROTING	BEGROTING	VERSCHIL	REALISATIE
	2026	2025	*	2024
	€	€	€	€
Gemeentelijke subsidie	1.148.132	1.317.319	-169.187	
IDO	46.626	0	46.626	
Zorgplicht	138.228	0	138.228	
Vliegwiëlbudget + overige	17.100	0	17.100	
Bibliotheekopbrengsten	150.879	156.139	-5.261	
Specifieke dienstverlening	8	8	0	
Overige baten	0	0	0	
Totaal baten	1.500.973	1.473.466	27.507	
Personeel	435.059	431.088	3.970	
Bestuur en organisatie	500	500	0	
Huisvesting	241.200	263.235	-22.035	
Afschrijvingen	13.153	15.114	-1.961	
Administratie	108	124	-16	
Transport	0	0	0	
Automatisering	0	0	0	
Collectie en media	120.505	117.140	3.365	
Specifieke kosten	11.870	11.870	0	
Overige bedrijfskosten	0	0	0	
Bijdrage overhead	191.718	191.610	108	
Bijdrage bovenlokale diensten	486.233	455.446	30.787	
Bijdrage projecten	0	0	0	
Totaal lasten	1.500.346	1.486.127	14.219	
Bedrijfsresultaat	627	-12.661	13.288	
Rentebaten	0	0	0	0
Rentelasten	0	0	0	0
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	627	-12.661	13.288	0
Onttrekking aan reserves	-236.753	-3.334	-233.419	-18.447
Toevoeging aan reserves	627	0	627	23.665
Bijdrage conform subsidie-overeenkomst	237.380	-9.327	246.707	-5.218
Resultaatbestemming	1.254	-12.661	13.915	0

EXPLOITATIEBEGROTING HARLINGEN 2026

OMSCHRIJVING	BEGROTING 2026	BEGROTING 2025	VERSCHIL *	REALISATIE 2024
	€	€	€	€
Subsidies	599.467	586.074	13.394	
Bibliotheekopbrengsten	61.857	64.245	-2.387	
Specifieke dienstverlening	61.496	61.496	0	
Overige baten	0	0	0	
Totaal baten	722.821	711.814	11.007	
Personeel	215.757	208.738	7.018	
Bestuur en organisatie	0	0	0	
Huisvesting	163.861	166.305	-2.443	
Afschrijvingen	18.020	18.020	0	
Administratie	500	500	0	
Transport	0	0	0	
Automatisering	0	0	0	
Collectie en media	39.576	39.576	0	
Specifieke kosten	14.400	14.400	0	
Overige bedrijfskosten	0	0	0	
Bijdrage overhead	69.004	68.965	39	
Bijdrage bovenlokale diensten	175.008	163.927	11.081	
Bijdrage projecten	0	0	0	
Totaal lasten	696.126	680.431	15.695	
Bedrijfsresultaat	26.695	31.383	-4.688	
Rentebaten	0	0	0	
Rentelasten	0	0	0	
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	26.695	31.383	-4.688	
Onttrekking aan reserves	-295	-1.153	859	
Toevoeging aan reserves	26.695	0	26.695	
Bijdrage conform subsidie-overeenkomst	26.990	32.536	-5.547	
Resultaatbestemming	53.390	31.383	22.007	

EXPLOITATIEBEGROTING HARLINGEN 2026

OMSCHRIJVING	BEGROTING	BEGROTING	VERSCHIL	REALISATIE
	2026	2025	*	2024
	€	€	€	€
Gemeentelijke subsidie	475.247	586.074	-110.826	
IDO	15.720	0	15.720	
Zorgplicht	100.000	0	100.000	
Vliegwiëlbudget + overige	8.500	0	8.500	
Bibliotheekopbrengsten	61.857	64.245	-2.387	
Specifieke dienstverlening	61.496	61.496	0	
Overige baten	0	0	0	
Totaal baten	722.821	711.814	11.007	
Personeel	215.757	208.738	7.018	
Bestuur en organisatie	0	0	0	
Huisvesting	163.861	166.305	-2.443	
Afschrijvingen	18.020	18.020	0	
Administratie	500	500	0	
Transport	0	0	0	
Automatisering	0	0	0	
Collectie en media	39.576	39.576	0	
Specifieke kosten	14.400	14.400	0	
Overige bedrijfskosten	0	0	0	
Bijdrage overhead	69.004	68.965	39	
Bijdrage bovenlokale diensten	175.008	163.927	11.081	
Bijdrage projecten	0	0	0	
Totaal lasten	696.126	680.431	15.695	
Bedrijfsresultaat	26.695	31.383	-4.688	
Rentebaten	0	0	0	
Rentelasten	0	0	0	
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	26.695	31.383	-4.688	
Onttrekking aan reserves	-81.905	-1.153	-80.752	
Toevoeging aan reserves	26.695	0	26.695	
Bijdrage conform subsidie-overeenkomst	108.600	32.536	76.064	
Resultaatbestemming	53.390	31.383	22.007	

EXPLOITATIEBEGROTING ACHTKARPELEN 2026

OMSCHRIJVING	BEGROTING	BEGROTING	VERSCHIL	REALISATIE
	2026	2025	*	2024
	€	€	€	€
Gemeentelijke subsidie	693.059	811.249	-118.190	
IDO	29.222	0	29.222	
Zorgplicht	100.000	0	100.000	
Vliegwiëlbudget + overige	8.500	0	8.500	
Bibliotheekopbrengsten	86.950	85.013	1.938	
Specifieke dienstverlening	0	0	0	
Overige baten	0	0	0	
Totaal baten	917.732	896.262	21.470	
Personeel	297.889	288.176	9.713	
Bestuur en organisatie	0	0	0	
Huisvesting	155.995	158.449	-2.454	
Afschrijvingen	17.025	17.487	-462	
Administratie	445	445	0	
Transport	0	0	0	
Automatisering	0	0	0	
Collectie en media	67.063	67.063	0	
Specifieke kosten	7.000	7.000	0	
Overige bedrijfskosten	0	0	0	
Bijdrage overhead	119.513	119.445	67	
Bijdrage bovenlokale diensten	303.106	283.914	19.192	
Bijdrage projecten	0	0	0	
Totaal lasten	968.035	941.980	26.055	
Bedrijfsresultaat	-50.303	-45.718	-4.586	
Rentebaten	0	0	0	
Rentelasten	0	0	0	
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	-50.303	-45.718	-4.586	
Onttrekking aan reserves	-142.453	-2.006	-140.447	
Toevoeging aan reserves	0	0	0	
Bijdrage conform subsidie-overeenkomst	92.149	-43.712	135.861	
Resultaatbestemming	-50.303	-45.718	-4.586	

EXPLOITATIEBEGROTING DANTUMADIEL 2026

OMSCHRIJVING	BEGROTING 2026	BEGROTING 2025	VERSCHIL *	REALISATIE 2024
	€	€	€	€
Gemeentelijke subsidie	457.587	572.004	-114.418	
IDO	18.814	0	18.814	
Zorgplicht	100.000	0	100.000	
Vliegwiëlbudget + overige	8.500	0	8.500	
Bibliotheekopbrengsten	27.939	29.013	-1.075	
Specifieke dienstverlening	0	0	0	
Overige baten	0	0	0	
Totaal baten	612.839	601.018	11.821	
Personeel	142.287	137.654	4.633	
Bestuur en organisatie	0	0	0	
Huisvesting	105.022	105.150	-128	
Afschrijvingen	7.170	7.170	0	
Administratie	0	0	0	
Transport	0	0	0	
Automatisering	0	0	0	
Collectie en media	42.267	32.356	9.911	
Specifieke kosten	7.000	7.000	0	
Overige bedrijfskosten	0	0	0	
Bijdrage overhead	82.521	81.763	758	
Bijdrage bovenlokale diensten	209.287	194.346	14.941	
Bijdrage projecten	0	0	0	
Totaal lasten	595.553	565.439	30.114	
Bedrijfsresultaat	17.286	35.579	-18.293	
Rentebaten	0	0	0	
Rentelasten	0	0	0	
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	17.286	35.579	-18.293	
Onttrekking aan reserves	-97.904	-1.379	-96.525	
Toevoeging aan reserves	0	0	0	
Bijdrage conform subsidie-overeenkomst	115.190	36.958	78.232	
Resultaatbestemming	17.286	35.579	-18.293	

EXPLOITATIEBEGROTING NOARDEAST-FRYSLÂN 2026

OMSCHRIJVING	BEGROTING	BEGROTING	VERSCHIL	REALISATIE
	2026	2025	*	2024
	€	€	€	€
Gemeentelijke subsidie	1.123.430	1.288.057	-164.626	
IDO	46.592	0	46.592	
Zorgplicht	135.298	0	135.298	
Vliegwiëlbudget + overige	14.550	0	14.550	
Bibliotheekopbrengsten	178.645	179.336	-691	
Specifieke dienstverlening	89.342	89.342	0	
Overige baten	0	0	0	
Totaal baten	1.587.857	1.556.735	31.123	
Personeel	520.085	523.489	-3.404	
Bestuur en organisatie	1.000	1.000	0	
Huisvesting	271.364	284.172	-12.808	
Afschrijvingen	34.318	35.379	-1.062	
Administratie	1.153	1.153	0	
Transport	0	0	0	
Automatisering	0	0	0	
Collectie en media	135.141	136.823	-1.682	
Specifieke kosten	18.205	18.205	0	
Overige bedrijfskosten	0	0	0	
Bijdrage overhead	170.732	170.636	96	
Bijdrage bovenlokale diensten	433.009	405.592	27.417	
Bijdrage projecten	0	0	0	
Totaal lasten	1.585.006	1.576.450	8.557	
Bedrijfsresultaat	2.851	-19.715	22.566	
Rentebaten	0	0	0	
Rentelasten	0	0	0	
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	2.851	-19.715	22.566	
Onttrekking aan reserves	-231.479	-3.260	-228.219	
Toevoeging aan reserves	2.851	0	2.851	
Bijdrage conform subsidie-overeenkomst	234.330	-16.455	250.785	
Resultaatbestemming	5.702	-19.715	25.417	

EXPLOITATIEBEGROTING TERSCHELLING 2026

OMSCHRIJVING	BEGROTING	BEGROTING	VERSCHIL	REALISATIE
	2026	2025	*	2024
	€	€	€	€
Gemeentelijke subsidie	218.979	325.981	-107.002	203.433
IDO	4.673	0	4.673	0
Zorgplicht	100.000	0	100.000	0
Vliegwiëlbudget + overige	8.500	0	8.500	0
Bibliotheekopbrengsten	25.513	26.495	-981	24.532
Specifieke dienstverlening	4.310	4.310	0	3.955
Overige baten	0	0	0	0
Totaal baten	361.976	356.786	5.190	231.919
Personeel	162.502	157.205	5.297	58.974
Bestuur en organisatie	500	500	0	184
Huisvesting	83.969	85.970	-2.001	69.562
Afschrijvingen	700	1.257	-557	1.290
Administratie	94	94	0	86
Transport	0	0	0	0
Automatisering	0	0	0	1.271
Collectie en media	18.142	18.142	0	25.000
Specifieke kosten	870	870	0	1.668
Overige bedrijfskosten	0	870	-870	0
Bijdrage overhead	26.677	26.662	15	17.075
Bijdrage bovenlokale diensten	67.658	63.374	4.284	45.599
Bijdrage projecten	0	0	0	770
Totaal lasten	361.111	354.943	6.168	221.479
Bedrijfsresultaat	865	1.843	-978	10.440
Rentebaten	0	0	0	0
Rentelasten	0	0	0	0
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	865	1.843	-978	10.440
Onttrekking aan reserves	0	0	0	-1.977
Toevoeging aan reserves	865	1.843	-978	7.521
Resultaatbestemming	865	1.843	-978	5.544

EXPLOITATIEBEGROTING VLIELAND 2026

OMSCHRIJVING	BEGROTING	BEGROTING	VERSCHIL	REALISATIE
	2026	2025	*	2024
	€	€	€	€
Gemeentelijke subsidie	60.481	168.403	-107.921	55.889
IDO	1.126	0	1.126	0
Zorgplicht	100.000	0	100.000	0
Vliegwiëlbudget + overige	8.500	0	8.500	0
Bibliotheekopbrengsten	6.059	6.115	-57	5.662
Specifieke dienstverlening	0	0	0	0
Overige baten	0	0	0	0
Totaal baten	176.166	174.518	1.648	61.551
Personeel	133.981	127.652	6.329	22.976
Bestuur en organisatie	500	500	0	229
Huisvesting	18.648	18.919	-271	14.290
Afschrijvingen	1.113	3.790	-2.677	3.590
Administratie	0	0	0	0
Transport	0	0	0	150
Automatisering	0	0	0	0
Collectie en media	6.533	6.533	0	8.228
Specifieke kosten	580	580	0	0
Overige bedrijfskosten	0	0	0	0
Bijdrage overhead	4.980	4.977	3	3.984
Bijdrage bovenlokale diensten	12.629	11.830	800	10.640
Bijdrage projecten	0	0	0	180
Totaal lasten	178.964	174.780	4.184	64.266
Bedrijfsresultaat	-2.798	-263	-2.536	-2.715
Rentebaten	0	0	0	0
Rentelasten	0	0	0	0
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	-2.798	-263	-2.536	-2.715
Onttrekking aan reserves	-2.798	-263	-2.536	-5.711
Toevoeging aan reserves	0	0	0	568
Resultaatbestemming	-2.798	-263	-2.536	-5.143

EXPLOITATIEBEGROTING AMELAND 2026

OMSCHRIJVING	BEGROTING	BEGROTING	VERSCHIL	REALISATIE
	2026	2025	*	2024
	€	€	€	€
Gemeentelijke subsidie	153.757	261.463	-107.706	143.108
IDO	3.539	0	3.539	0
Zorgplicht	100.000	0	100.000	0
Vliegwiëlbudget + overige	8.500	0	8.500	0
Bibliotheekopbrengsten	7.254	7.473	-219	10.639
Specifieke dienstverlening	4.504	4.504	0	4.132
Overige baten	0	0	0	0
Totaal baten	277.554	273.440	4.114	157.879
Personeel	87.404	83.383	4.020	50.299
Bestuur en organisatie	0	0	0	0
Huisvesting	50.339	50.264	76	49.063
Afschrijvingen	500	500	0	500
Administratie	0	0	0	0
Transport	0	0	0	0
Automatisering	0	0	0	1.808
Collectie en media	9.564	9.564	0	13.770
Specifieke kosten	1.275	1.275	0	1.087
Overige bedrijfskosten	0	0	0	0
Bijdrage overhead	35.569	35.549	20	12.522
Bijdrage bovenlokale diensten	90.210	84.498	5.712	33.439
Bijdrage projecten	0	0	0	564
Totaal lasten	274.861	265.033	9.828	163.053
Bedrijfsresultaat	2.693	8.407	-5.714	-5.174
Rentebaten	0	0	0	0
Rentelasten	0	0	0	0
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	2.693	8.407	-5.714	-5.174
Onttrekking aan reserves	0	0	0	-11.272
Toevoeging aan reserves	2.693	8.407	-5.714	1.784
Resultaatbestemming	2.693	8.407	-5.714	-9.488

EXPLOITATIEBEGROTING SCHIERMONNIKOOG 2026

OMSCHRIJVING	BEGROTING	BEGROTING	VERSCHIL	REALISATIE
	2026	2025	*	2024
	€	€	€	€
Gemeentelijke subsidie	103.441	209.914	-106.474	100.322
IDO	889	0	889	
Zorgplicht	100.000	0	100.000	
Vliegwielbudget + overige	8.500	0	8.500	
Bibliotheekopbrengsten	7.206	7.535	-329	6.977
Specifieke dienstverlening	14.971	14.971	0	13.734
Overige baten	0	0	0	0
Totaal baten	235.006	232.420	2.587	121.033
Personeel	126.852	122.720	4.132	44.346
Bestuur en organisatie	1.000	1.000	0	916
Huisvesting	40.293	40.447	-153	35.296
Afschrijvingen	16.740	16.740	0	16.240
Administratie	0	0	0	0
Transport	0	0	0	0
Automatisering	0	0	0	1.527
Collectie en media	8.044	8.044	0	10.877
Specifieke kosten	850	850	0	98
Overige bedrijfskosten	0	0	0	0
Bijdrage overhead	10.671	10.665	6	3.415
Bijdrage bovenlokale diensten	27.063	25.349	1.714	9.120
Bijdrage projecten	0	0	0	154
Totaal lasten	231.513	225.815	5.698	121.989
Bedrijfsresultaat	3.493	6.605	-3.111	-955
Rentebaten	0	0	0	0
Rentelasten			0	0
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	3.493	6.605	-3.111	-955
Onttrekking aan reserves	0	0	0	-395
Toevoeging aan reserves	3.493	6.605	-3.111	13.618
Resultaatbestemming	3.493	6.605	-3.111	13.223

OVERZICHT PROJECTEN 2026

OMSCHRIJVING	EINDDATUM	2025	UITGAVEN	ONTVANGSTEN	2026
		€	€	€	€
11P004 Wodant	31-12-2026	-5.026,46			7.930
11P016 Hallum	31-12-2026	27.000			0
11P028 Lokale Innovatie	31-12-2026	70.032			0
11P029 Taalplan Achtkarspelen	31-12-2026	23.418			0
11P030 dBos Vlieland	31-12-2026	331.500			19.510
11P040 Masterplan Basisvaardigheden	31-12-2026	27011,18			0
11P047 VVE en Laaggeletterdheid Dantumadiel 2024	31-12-2026	28.777			28.777
11P051 Historische Verenigingen	31-12-2026	15.944			15.944
11P052 dBos Simon Vestdijk Franeker	31-12-2026	21.955			0
11P053 biebpunt Dantumadiel	31-12-2026	76.380			0
11P054 PRO Dokkum	31-12-2026	326.060			0
11P055 BoekStartcoach Terschelling	31-12-2026	10.248			0
11P056 Gastouderbureau SKF	31-12-2026	30.908			0
11P057 LL VVE NEF 2025	31-12-2026	60.000			0
11P058 Taalkamer Achtkarspelen	31-12-2026	81.200			0
11P059 voorlees expres NEF 24/25/26	31-12-2026	6.250			15.000
11P060 doorontwikkelgelden 24	31-12-2026	30.000			238.640
11P061 Masterplan Basisvaardigheden aanvraag 2024	31-12-2026	78.416			
11P062 VVE OAB Waadhoeke 2025	31-12-2026	124.958			
11P063 Boekstartcoach ameland en Schierm	31-12-2026	-2.577			
11P064 Doorontwikkelgelden BIK 2025	31-12-2026	38.000			117.450
11P65 Doorontwikkelgelden PO 2025	31-12-2026	10.000			173.000
11P66 Doorontwikkelgelden VO 2025	31-12-2026	97.139			56.000
11P067 Leercentrum schiermonnikoog 2025	31-12-2026	10.000			
11P068 Programmeringsregeling digitaalburgerschap	31-12-2026	10.000			17.500
11P069 Taalplan Achtkarspelen 2026	31-12-2026	10.000			273.390
11P070 VVE en Laaggeletterdheid Dantumadiel 2026	31-12-2026				30.000
11P071 VVE en LaaggeletterdheidNEF 2026	31-12-2026				80.000
11P072 VVE en OAB Waadhoeke	31-12-2026				115.290
Subsidie Simke Kloosterman		1.500			
Totaal projecten		1.539.094	0	0	1.188.431

Toelichting:

in 2025 is ca 300k in de begroting opgenomen voor SPUK gelden. Deze zijn niet structureel en laat daarmee de daling van de projectbegroting van 2026 zien. In 2025 is van de ca 1,5 mio 1 miljoen dekking voor personele lasten op de salariskosten gehaald. in 2026 zijn er minder projecten, en de allocatie van kosten heeft een een doorontwikkeling gemaakt, wat er toe heeft geleid dat er meer dekking uit deze projectopbrengsten zijn gehaald.

OVERZICHT INVESTERINGEN 2026

ACTIVAGROEP	OMSCHRIJVING	INVESTERING	AFSCHRIJVING
		€	€
Inventaris & inrichting	upgrade 'jeugdhoek bibliotheek Dokkum	10.000	1.000
Inventaris & inrichting	upgrade kantoor (keuken) Harlingen	5.000	500
Inventaris & inrichting	upgrade kantoor Surhuisterveen	3.250	325
Inventaris & inrichting	upgrade kantoor Vlieland	2.000	200
Inventaris & inrichting	upgrade bibliotheek en jeugd Franeker	50.000	5.000
Inventaris & inrichting	upgrade kinderhoek St.-Annaparochie	15.000	14.000
Inventaris & inrichting	aircosysteem Schiermonnikoog	5.000	500
Inventaris & inrichting	dichte cabine Kollum	3.000	1.500
Inventaris & inrichting	dichte cabine De Westereen	3.000	1.000
totaal inventaris en inrichting		96.250	24.025
innovatie		40.000	4.000
totaal innovatie		40.000	4.000
Automatisering	datasysteem prestatiemeting (Dashboard FERS)	20.000	4.000
Automatisering	Digiborden 10 a 1000	10.000	1.000
Automatisering	vervangen laptops programmering basis vaardigheden	14.400	2.880
totaal Automatisering		44.400	7.880

